

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2011. gada 24. maijā*

Lieta C-53/08

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2008. gada 12. februārī cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv Ž. Brauns [*G. Braun*] un H. Stēvlbeks [*H. Støvlbæk*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

ko atbalsta

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv Š. Behzadi-Spensere [*S. Behzadi-Spencer*], pārstāve,

persona, kas iestājusies lietā,

* Tiesvedības valoda — vācu.

pret

Austrijas Republiku, ko pārstāv E. Rīdls [*E. Riedl*], M. Aufners [*M. Aufner*] un G. Hollejs [*G. Holley*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

ko atbalsta

Čehijas Republika, ko pārstāv M. Smoleks [*M. Smolek*], pārstāvis,

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv M. Lumma [*M. Lumma*], J. Kempere [*J. Kemper*], pārstāvji,

Francijas Republika, ko pārstāv Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un B. Mesmērs [*B. Messmer*], pārstāvji,

Latvijas Republika, ko pārstāv L. Ostrovska, K. Drēviņa un J. Barbale, pārstāves,

Lietuvas Republika, ko pārstāv D. Krjaučūns [*D. Kriaučiūnas*] un E. Matuļonīte [*E. Matulionytė*], pārstāvji,

Ungārijas Republika, ko pārstāv R. Šomšiča [*R. Somssich*] un K. Vereša [*K. Veres*], kā arī M. Fehērs [*M. Fehér*], pārstāvji,

Polijas Republika, ko pārstāv M. Dovgelevičs [*M. Dowgielewicz*] un C. Herma [*C. Herma*], kā arī D. Lutostaņska [*D. Lutostańska*], pārstāvji,

Slovēnijas Republika, ko pārstāv V. Klemenca [*V. Klemenc*] un Ž. Cilēņeka Bončina [*Ž. Cilēšek Bončina*], pārstāves,

Slovākijas Republika, ko pārstāv J. Čorba [*J. Čorba*], pārstāvis,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] (referents) un Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*], tiesneši R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], K. Toadere [*C. Toader*] un M. Safjans [*M. Safjan*],

ģenerālvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],
sekretārs M. A. Godisārs [*M.-A. Gaudissart*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 27. aprīļa tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2010. gada 14. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka Austrijas Republika, iecelšanu notāra amatā pakārtojot pilsonības nosacījumam un attiecībā uz šo amatu netransponējot Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvu 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzišanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību (OV 1989, L 19, 16. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 5. nod., 1. sēj., 337. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 14. maija Direktīvu 2001/19/EK (OV L 206, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva 89/48”), un/vai Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzišanu (OV L 255, 22. lpp.), nav izpildījusi šajās direktīvās, kā arī EKL 43. un 45. pantā noteiktos pienākumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 2 Direktīvas 89/48 preambulas 12. apsvērumā bija teikts, ka “vispārējā sistēma augstākās izglītības diplomu atzišanai neierobežo [EKL 45.] panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 45. pantu]”.
- 3 Direktīvas 89/48 2. pants bija izteikts šādā redakcijā:

“Šī direktīva attiecas uz jebkuru dalībvalsts pilsoni, kurš vēlas veikt reglamentētu kvalificētu darbu attiecīgajā dalībvalstī [strādāt reglamentētā profesijā uzņemošajā dalībvalstī] kā pašnodarbināta persona vai darbinieks.

Šo direktīvu nepiemēro profesijām, uz kurām attiecas atsevišķa direktīva, kas nosaka dalībvalstu diplomu savstarpējo atzišanas kārtību.”

- 4 Notāra amats nav ticis reglamentēts nevienā minētā 2. panta otrajā daļā paredzētajā tiesiskajā regulējumā.
- 5 Direktīvā 89/48 bija paredzēts transponēšanas termiņš, kas saskaņā ar tās 12. pantu beidzās 1991. gada 4. janvārī.

6 Direktīvas 2005/36 62. pantā ir noteikts, ka Direktīva 89/48 kopš 2007. gada 20. oktobra ir atcelta.

7 Direktīvas 2005/36 preambulas 9. apsvēruma ir izteikts šādi:

“Attiecībā uz uzņēmējdarbības veikšanas brīvību joprojām uzturot spēkā principus un aizsardzības pasākumus, kas ir dažādo atzišanas sistēmu pamatā, šādu sistēmu noteikumi būtu jāpilnveido, ņemot vērā pieredzi. Turklāt attiecīgās direktīvas ir vairākkārt grozītas, un to noteikumus vajadzētu reorganizēt un racionalizēt, standartizējot piemērojamos principus. Tādēļ ir nepieciešams aizstāt [Direktīvu 89/48].”

8 Šīs direktīvas preambulas 14. apsvērumā ir noteikts:

“Ar [Direktīvu 89/48] izveidotais atzišanas mehānisms paliek nemainīgs. [..]”

9 Direktīvas 2005/36 preambulas 41. apsvērumā ir noteikts, ka tā “neskar [EKL] 39. panta 4. punkta un 45. panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 39. panta 4. punktu un 45. pantu], jo īpaši attiecībā uz notāriem”.

Valsts tiesiskais regulējums

Notāru darbības vispārīgie noteikumi

- 10 Austrijas tiesību sistēmā notāri darbojas kā brīvās profesijas pārstāvji. Notāru darbības vispārīgie noteikumi ir paredzēti 1871. gada 25. jūlija Notariāta kodeksā (*Notariatsordnung, RGBL. 75/1871*), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar *BGBL. I, 164/2005* (turpmāk tekstā — “NO”).
- 11 Atbilstoši NO 1. panta 1. punktam notārus “amatā ieceļ valsts, un tie ir apveltīti ar publisko ticamību, lai [...] taisītu un izsniegtu apliecinātus aktus par paziņojumiem, tiesiskiem darījumiem un faktiem, kas var radīt tiesības, [un] lai glabātu aktus, ko tiem uzticējuši dalībnieki”.
- 12 Saskaņā ar NO 8. pantu notāri savas pilnvaras izmanto visā Austrijas Republikas teritorijā.
- 13 Notāru skaitu, izvietojumu un šo pēdējo prakses vietu nosaka ar tieslietu ministra lēmumu, kā izriet no NO 9. panta.
- 14 Notāru amata atlīdzību nosaka saskaņā ar 1973. gada 8. novembra Federālajā likumā par notāru tarifiem (*Bundesgesetz über den Notariatstarif (Notariatstarifgesetz), BGBL. 576/1973*), redakcijā ar grozījumiem, un 1971. gada 3. marta Federālajā likumā

par tiesu norikoto notāru amata atlīdzību (*Bundesgesetz über die Gebühren der Notare als Beauftragte des Gerichtes (Gerichtskommissionstarifgesetz)*, BGBl. 108/1971), redakcijā ar grozījumiem, noteikto.

- 15 Notāra amatu saskaņā ar *NO* 6. panta 1. punkta a) apakšpunktu var veikt tikai Austrijas pilsoņi.

Notariālās darbības

- 16 Austrijas tiesību sistēmā notāriem uzticētās darbības var iedalīt trīs kategorijās.
- 17 Pirmkārt, notāra kompetencē atbilstoši *NO* 1. panta 1. punktam ir apliecināt darījumus un vienošanās. Atkarībā no apliecināmā akta tā notariālā noformēšana var būt obligāta vai fakultatīva. Veicot šo noformēšanu, notārs konstatē, ka ir izpildīti visi akta noformēšanai likumā prasītie priekšnosacījumi, kā arī attiecīgo dalībnieku tiesībspēju un rīcībspēju.
- 18 Notariālajam aktam ir pierādījuma spēks atbilstoši 1895. gada 1. augusta Civilprocesa kodeksa (*Gesetz über das gerichtliche Verfahren in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten (Zivilprozessordnung)*, RGBl. 113/1895), redakcijā ar grozījumiem, (turpmāk tekstā — “ZPO”) 292. panta 1. punktam, kas atrodas šā kodeksa otrās daļas pirmās sadaļas III nodaļā ar virsrakstu “Dokumentārie pierādījumi”. Šajā tiesību normā ir paredzēts, ka apliecināti akti, proti, tostarp tie, kurus savu pilnvaru robežās noteiktajā formā taisījusi ar publisku ticamību apveltīta persona, ir pilnībā ticami jautājumā par šīs

personas apliecināto. Saskaņā ar minētās tiesību normas 2. punktu ir pieļaujams pierādīt gan apliecināto notikumu vai faktu, gan apliecināšanas neatbilstību patiesībai.

- ¹⁹ ZPO 272. pantā ir noteikts princips, ka tiesa brīvi izvērtē pierādījumus.
- ²⁰ Saskaņā ar NO 3. pantu notariāls akts ir izpildāms, ja ir izpildīti tādi noteikti nosacījumi kā tostarp parādnieka piekrišana piespiedu izpildei bez vajadzības iepriekš vērsties tiesā.
- ²¹ Saskaņā ar 1896. gada 27. maija Izpildes kodeksa (*Gesetz über das Exekutions- und Sicherungsverfahren (Exekutionsordnung)*, *RGBl.* 79/1896), redakcijā ar grozījumiem, 1. pantu NO 3. pantā minētie notariālie akti šā kodeksa izpratnē un tā vajadzībām ir izpildu dokumenti.
- ²² No Izpildes kodeksā, redakcijā ar grozījumiem, noteiktā izriet, ka notāram nav pienākumu piespiedu izpildes veikšanā.
- ²³ Otrkārt, notāra kompetencē atbilstoši NO 5. pantam ir sagatavot privāti taisītus aktus, kā arī pārstāvēt dalībniekus noteiktās šajā tiesību normā pilnīgi uzskaitītās procedūrās.
- ²⁴ Treškārt, noteiktās bezstrīdus procedūrās notārs “*Gerichtskommissär*” statusā veic noteiktas darbības, kas uzskaitītas 1970. gada 11. novembra Federālā likuma par tiesas norikotiem notāriem (*Bundesgesetz über die Tätigkeit der Notare als Beauftragte des Gerichtes im Verfahren außer Streitsachen (Gerichtskommissärsgesetz)*, *BGBL.*

343/1970), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar *BGBI. I, 112/2003* (turpmāk tekstā — “*GKG*”)], 1. panta 1. punktā.

- 25 Šajās darbībās ietilpst noteikti uzdevumi mantošanas tiesību jomā mantojumu nokārtošanai kā, piemēram, tostarp nāves konstatēšana, mantojuma inventāra sastādīšana, mantinieku noskaidrošana un viņu paziņojumu par mantojuma pieņemšanu saņemšana, šā pēdējā saglabāšana, kā arī tālab vajadzīgo aizsardzības pasākumu veikšana.
- 26 Federālajā likumā par bezstrīdus tiesvedību (*Bundesgesetz über das gerichtliche Verfahren in Rechtsangelegenheiten außer Streitsachen (Außerstreitgesetz)*, *BGBI. I, 111/2003*), redakcijā ar grozījumiem, (turpmāk tekstā — “*AußStrG*”) šajā ziņā ir paredzēti detalizēti noteikumi. Tādējādi no šā likuma 144. panta 3. punkta izriet, ka notāram ir nekavējoties jānodod lieta tiesai, ja tiesa to prasa vai ja ir vajadzīgs tiesas nolēmums.
- 27 Turklāt no *AußStrG* 160. un 161. panta izriet, ka gadījumā, ja ir pretrunīgi paziņojumi par mantojuma pieņemšanu un šajā ziņā nav izdevies panākt vienošanos, notāram ir jānodod jautājums tiesai, kura, izvērtējusi dalībnieku prasījumus un viņu pierādījumus, nosaka mantinieku tiesības.
- 28 Saskaņā ar *AußStrG* 166. panta 2. punktu strīdus par mantas piederību mantojuma masai izšķir tiesa.

- 29 Atbilstoši *AußStrG* 177. un 178. pantam mantiniekus mantojuma tiesībās apstiprina ar tiesas rīkojumu.
- 30 Citi notāram saskaņā ar *GKG* uzticētie uzdevumi ārpus mantošanas tiesību jomas ietver tostarp kustamas un nekustamas mantas vērtēšanu un pārdošanu, inventāru sastādīšanu, kā arī īpašuma labprātīgas sadales rīkošanu.
- 31 Notāra kompetencē saskaņā ar *GKG* 1. panta 2. punktu neietilpst it īpaši tiesu nolēmumu pieņemšana, tiesā veiktu izlīgumu protokolu sastādīšana, kā arī tiesības veikt piespiedu pasākumus *AußStrG* 79. panta izpratnē.
- 32 Atbilstoši *GKG* 7. pantam šā sprieduma 24.–30. punktā aprakstītie uzdevumi notāram ir jāpilda tiesas noteiktajos termiņos. Minēto termiņu neievērošanas gadījumā viņam dotais uzdevums tiek atsaukts un viņa vietā tiek norīkots cits notārs.
- 33 No *GKG* 7.a panta izriet, ka iepriekš minētos uzdevumus notārs veic tiesas uzraudzībā. Šajā ziņā tiesa drīkst tostarp veikt vajadzīgās izmeklēšanas, lūgt notāru iesniegt ziņojumus par savu darbību un viņam uzticēt noteiktus uzdevumus. Turklāt saskaņā ar šīs tiesību normas 2. punktu iebildumi par notāra veiktajiem pasākumiem vai viņa rīcību ir iesniedzami tiesai.

Pirmstiesas procedūra

- 34 Komisija saņēma sūdzību par pilsonības nosacījumu, kas Austrijā ir noteikts iecelšanai notāra amatā. Izskatījusi šo sūdzību, Komisija 2000. gada 8. novembra brīdinājuma vēstulē lūdza Austrijas Republikai divu mēnešu laikā iesniegt savus apsvērumus jautājumā tostarp, pirmkārt, par minētā pilsonības nosacījuma atbilstību EKL 45. panta pirmajai daļai, kā arī, otrkārt, par Direktīvas 89/48 netransponēšanu attiecībā uz notāra amatu.
- 35 Uz minēto brīdinājuma vēstuli Austrijas Republika atbildēja ar 2001. gada 23. janvāra vēstuli.
- 36 2002. gada 16. jūlijā Komisija šai dalībvalstij nosūtīja papildu brīdinājuma vēstuli, kurā tika pārņemts, ka tā nav izpildījusi EKL 43. panta un 45. panta pirmajā daļā, kā arī Direktīvā 89/48 noteiktos pienākumus.
- 37 Uz šo papildu brīdinājuma vēstuli minētā dalībvalsts atbildēja ar 2002. gada 12. septembra vēstuli.
- 38 Nebūdama pārliecināta ar Austrijas Republikas izvirzītajiem argumentiem, Komisija 2006. gada 18. oktobrī šai dalībvalstij nosūtīja argumentētu atzinumu, kurā secināja, ka tā nav izpildījusi EKL 43. pantā un 45. panta pirmajā daļā, kā arī Direktīvā 89/48 noteiktos pienākumus. Šī iestāde aicināja minēto dalībvalsti veikt vajadzīgos pasākumus šā argumentētā atzinuma prasību izpildei divu mēnešu laikā pēc tā saņemšanas.

- 39 2006. gada 19. decembra vēstulē Austrijas Republika izklāstīja iemeslus, kādēļ tā Komisijas aizstāvēto nostāju uzskata par nepamatotu.
- 40 Šādos apstākļos Komisija nolēma celt šo prasību.

Par prasību

Par pirmo iebildumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 41 Ar pirmo iebildumu Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka, paredzējama, ka notāra amatā var tikt iecelti vienīgi tās pilsoņi, Austrijas Republika nav izpildījusi EKL 43. pantā un 45. panta pirmajā daļā noteiktos pienākumus.
- 42 Ievadā šī iestāde uzsver, ka dažās dalībvalstīs iespēja tikt ieceltam notāra amatā nav pakārtota nevienam pilsonības nosacījumam un ka citās dalībvalstīs, kā, piemēram, Spānijas Karalistē, Itālijas Republikā un Portugāles Republikā, šis nosacījums ir ticis atcelts.

- 43 Komisija atgādina, pirmām kārtām, ka EKL 43. pants ir viena no Savienības tiesību pamatnormām, kuras mērķis ir nodrošināt pret ikvienu kādas dalībvalsts pilsoni, kas kaut vai daļēji apmetas kādā citā dalībvalstī, lai tur darbotos kā pašnodarbināta persona, tādu pašu attieksmi kā pret saviem pilsoņiem, un tajā ir aizliegta jebkāda diskriminācija pilsonības dēļ.
- 44 Šī iestāde, kā arī Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste apgalvo, ka EKL 45. panta pirmā daļa jāinterpretē autonomi un vienveidīgi (1988. gada 15. marta spriedums lietā 147/86 Komisija/Grieķija, *Recueil*, 1637. lpp., 8. punkts). Tā kā šajā pantā ir paredzēts izņēmums no brīvības veikt uzņēmējdarbību attiecībā uz darbībām, ar kurām notiek dalība valsts varas īstenošanā, to turklāt esot jāinterpretē šauri (1974. gada 21. jūnija spriedums lietā 2/74 *Reyners*, *Recueil*, 631. lpp., 43. punkts).
- 45 Tātad EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētais izņēmums esot attiecināms tikai uz darbībām, kuras pašas par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā (iepriekš minētais spriedums lietā *Reyners*, 44. un 45. punkts). Saskaņā ar Komisijas teikto valsts varas īstenošanas jēdziens nozīmē, ka tiek izmantotas tādas lēmumu pieņemšanas pilnvaras, kuras ir plašākas par vispārīgajās tiesībās paredzētajām un kuras izpaužas kā spēja rīkoties neatkarīgi no citu subjektu gribas vai pat pret šo gribu. Proti, saskaņā ar Tiesas judikatūru valsts vara izpaužoties piespiešanas tiesību izmantošanā (1998. gada 29. oktobra spriedums lietā C-114/97 Komisija/Spānija, *Recueil*, I-6717. lpp., 37. punkts).
- 46 Pēc Komisijas un Apvienotās Karalistes domām, darbības, ar kurām notiek dalība valsts varas īstenošanā, ir jānošķir no vispārējās interesēs veiktajām. Proti, vispārējās interesēs dažādām profesijām esot piešķirtas īpašas pilnvaras, tomēr ar tām nenotiek dalība valsts varas īstenošanā.

- 47 Turklāt Komisija un Apvienotā Karaliste atgādina, ka EKL 45. panta pirmā daļa principā attiecas uz noteiktām darbībām, nevis visu amatu kopumā, ja vien attiecīgās darbības nav nodalāmas no minētajā amatā veikto darbību kopuma.
- 48 Komisija, otrām kārtām, izvērtē dažādās darbības, ko notārs veic Austrijas tiesību sistēmā.
- 49 Pirmkārt, jautājumā par aktu un līgumu apliecināšanu Komisija apgalvo, ka notārs, konsultējot to dalībniekus, vienīgi apliecina viņu gribu un apvelta šo gribu ar tiesiskām sekām. Veicot šīs darbības, notāram neesot nekādu lēmumu pieņemšanas tiesību attiecībā uz dalībniekiem.
- 50 Lai arī šīs notāriem uzticētās apliecināšanas dēļ viņiem tiek izvirzītas augstas kompetences un profesionālās ētikas prasības, tas tomēr nenozīmē, ka viņi tieši un konkrēti piedalītos valsts varas īstenošanā. Tas, ka Austrijas tiesību sistēmā šī darbība tiek uzskatīta par preventīvo tiesību jomā ietilpstošu un ka valsts to uztic notāriem, lai mazinātu tiesu darba slodzi, nenozīmē, ka minētā darbība būtu pielīdzināma valsts funkcijai.
- 51 Turklāt daudzu citu agrāk par valsts funkcijām uzskatītu uzdevumu izpilde tagad esot privatizēta un veikta, izmantojot ārpakalpojumus.
- 52 Jautājumā par pierādīšanas kārtības, kas saistīta ar notariālajiem aktiem, īpatnībām — ar līdzīgu pierādījuma spēku kā šiem pēdējiem aktiem esot apveltīti arī tādi citi ar valsts varas īstenošanu nesaistīti akti kā zvērinātu lauksargu, mežsargu, medību un zvejas uzraugu uzrakstītie protokoli.

- 53 Jautājumā par apliecinātu aktu izpildāmību Komisija uzskata, ka atzīme par izpildāmību tiek izdarīta pirms izpildes *stricto sensu* un nav tās daļa. Tādējādi ar šo izpildāmību notāriem netiekot piešķirtas nekādas piespiešanas tiesības, jo viņi nav piespiedu izpildes orgāni. Turklāt iespējamus iebildumus izskatot nevis notārs, bet tiesa.
- 54 Otrkārt, jautājumā par notāra darbībām “Gerichtskommissär” statusā Komisija uzskata, ka tās nav uzskatāmas par dalību valsts varas īstenošanā, jo saistībā ar šīm darbībām notāram nav nekādu lēmumu pieņemšanas vai piespiešanas tiesību, proti, tiesību likt dalībniekam pakļauties kādam lēmumam pretēji tā gribai. Katrā ziņā minētās darbības esot tiesu veiktās darbības sagatavojošas un papildinošas darbības. Turklāt, veicot aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu mantojumu, “Gerichtskommissär” neesot nekādas īstenas rīcības brīvības.
- 55 Trešām kārtām, Komisija tāpat kā Apvienotā Karaliste uzskata, ka Savienības tiesību normas, kurās ir rodamas norādes uz notāra darbību, neliedz šai darbībai piemērot EKL 43. pantu un 45. panta pirmo daļu.
- 56 Proti, gan Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 8. jūnija Direktīvas 2000/31/EK par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 13. nod., 25. sēj., 399. lpp.) 1. panta 5. punkta d) apakšpunktā, gan Direktīvas 2005/36 preambulas 41. apsvērumā notāra darbības tiek izslēgtas no to piemērošanas jomas tikai tiktāl, ciktāl tās ietver tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā. Tātad tas esot vienkāršs izņēmums, kas nekādi neietekmē EKL 45. panta pirmās daļas interpretāciju. Jautājumā par Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 12. decembra Direktīvas 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 36. lpp.) 2. panta 2. punkta l) apakšpunktu,

kurā no šīs direktīvas piemērošanas jomas ir izslēgtas notāra darbības, Komisija uzsver, ka tas, ka likumdevējs ir izvēlējies no minētās direktīvas piemērošanas jomas izslēgt kādu noteiktu darbību, nenozīmē, ka šai darbībai būtu piemērojama EKL 45. panta pirmā daļa.

- 57 Jautājumā par Padomes 2000. gada 22. decembra Regulu (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 19. nod., 4. sēj., 42. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Regulu (EK) Nr. 805/2004, ar ko izveido Eiropas izpildes rikojumu neapstrīdētiem prasījumiem (OV L 143, 15. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 19. nod., 7. sēj., 38. lpp.), Komisija uzskata, ka šajās regulās esot vienīgi paredzēts dalībvalstu pienākums atzīt un padarīt par izpildāmiem aktus, kas taisīti un izpildāmi kādā citā dalībvalstī.
- 58 Turklāt šīs lietas izspriešanā neesot nozīmes Padomes 2001. gada 8. oktobra Regulai (EK) Nr. 2157/2001 par Eiropas uzņēmēj sabiedrības (*SE*) statūtiem (OV L 294, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 6. nod., 4. sēj., 251. lpp.), Padomes 2003. gada 22. jūlija Regulai (EK) Nr. 1435/2003 par Eiropas Kooperatīvās sabiedrības (*SCE*) statūtiem (OV L 207, 1. lpp.; OV Īpašais izdevums latviešu valodā: 17. nod., 1. sēj., 280. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 26. oktobra Direktīvai 2005/56/EK par kapitālsabiedrību pārrobežu apvienošanu (OV L 310, 1. lpp.), jo tajās notāriem, kā arī citām kompetentām iestādēm, ko norīkojusi valsts, ir vienīgi uzticēts apliecināt, ka ir paveiktas pirms sabiedrību juridiskās adreses maiņas, dibināšanas un apvienošanās veicamās darbības un formalitātes.
- 59 Eiropas Parlamenta 2006. gada 23. marta rezolūcija par juridiskajām profesijām un vispārējām interesēm tiesību sistēmu darbībā (OV C 292E, 105. lpp.; turpmāk tekstā — “2006. gada rezolūcija”) esot tikai un vienīgi politisks akts, kura saturs esot neviennozīmīgs, jo, no vienas puses, šīs rezolūcijas 17. punktā Eiropas Parlaments esot apgalvojis, ka EKL 45. pants ir piemērojams notāra amatam, bet, no otras puses, tās 2. punktā tas esot apstiprinājis 1994. gada 18. janvāra rezolūcijā par notariāta stāvokli

un organizāciju Kopienas divpadsmit dalībvalstīs (OV C 44, 36. lpp.; turpmāk tekstā — “1994. gada rezolūcija”) pausto nostāju, izsakot savu vēlmi, lai tiktu atcelts vairāku dalībvalstu regulējumā iecelšanai notāra amatā paredzētais pilsonības nosacījums.

- 60 Komisija un Apvienotā Karaliste piebilst, ka lieta C-405/01 *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española*, kurā pieņemts 2003. gada 30. septembra spriedums (*Recueil*, I-10391. lpp.), uz kuru savos rakstveida apsvērumos atsaucas vairākas dalībvalstis, attiecās uz plašu virkni drošības uzturēšanas funkciju, kārtības uzturēšanas pilnvarām, kā arī kompetencēm notāra darbības un civilstāvokļa aktu jomā, ko īsteno tirdzniecības kuģu kapteiņi un viņu vietnieki. Tādēļ Tiesai neesot bijusi iespēja dažādās notāru veiktās darbības sīki iztīrīt saistībā ar EKL 45. panta pirmo daļu. Tādēļ no minētā sprieduma vien neesot secināms, ka šī tiesību norma būtu piemērojama notāriem.
- 61 Turklāt pretēji Austrijas Republikas apgalvotajam Tiesas judikatūrā notāri esot nošķirti no valsts iestādēm, atzīstot, ka apliecinātu aktu var sastādīt valsts iestāde vai kāda cita persona, kuru valsts tālab pilnvarojusi (1999. gada 17. jūnija spriedums lietā C-260/97 *Unibank*, *Recueil*, I-3715. lpp., 15. un 21. punkts).
- 62 Austrijas Republika, kuras prasījumus atbalsta Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika un Slovākijas Republika, apgalvo, ka notāri piedalās valsts varas īstenošanā un tādēļ uz viņiem attiecas EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētais izņēmums.
- 63 Austrijas Republika apgalvo, pirmkārt, ka EKL 45. pantā ir garantētas dalībvalstu tiesības suverēni noteikt noteikumus, kādiem tās vēlas pakārtot iespēju strādāt amatos,

kuri ilgstoši vai laiku pa laikam ir saistīti ar valsts varas īstenošanu. Saskaņā ar šīs dalībvalsts teikto Komisija savu EKL 45. panta interpretāciju balsta uz Tiesas judikatūru, kura neattiecas uz šo lietu. Savukārt iepriekš minētajā spriedumā lietā *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española* Tiesa esot nospriedusi, ka Spānijas kuģu kapteiņiem notariālajā jomā uzticētie uzdevumi ir dalība valsts varas īstenošanā.

64 Austrijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika, kā arī Slovākijas Republika turklāt uzskata, ka valsts varas īstenošana nevar būt tikai darbības, kurās tiek īstenotas piespiešanas tiesības, nedz arī tikai tās, kuras īsteno tiesas. Valsts varas īstenošanas jēdzienā varot ietilpt arī citas darbības, ja tām ir raksturīga tostarp īpašu tiesību īstenošana attiecībā pret pilsoņiem.

65 Otrām kārtām, notāru īpašais statuss Austrijas tiesību sistēmā saskaņā ar Austrijas Republika teikto, tostarp viņu amatā iecelšanas kārtības, kā arī viņiem piemērojamo noteikumu par neatceļamību no amata, [amatu] nesavienojamību un neatkarību dēļ, apliecinot notāru piederību valsts varai. Šī dalībvalsts arī apgalvo, ka notāra amatam ir raksturīga viengabalainība un dažādās šā amata veiktās darbības nav no tā atdalāmas.

66 Trešām kārtām, notāra veikto apliecināšanas darbību mērķis saskaņā ar Austrijas Republikas teikto esot galīgi izšķirt vai novērst civiltiesiska rakstura prasības un izsniegt izpildu dokumentu. Notariālos aktus varot apstrīdēt tikai tiesas ceļā un ļoti ierobežotu iemeslu dēļ.

- 67 Minētajiem notariālajiem aktiem turklāt esot pastiprināts pierādījuma spēks, kas ir saistošs tiesām attiecībā uz to rīcības brīvību. Tie vienlīdz esot apveltīti ar izpildāmību. Gan izpildes procedūra, gan iepriekšējā izpildu dokumenta taisīšanas procedūra esot pašos valsts varas īstenošanas pamatos. No tā izrietot, ka notāru darbība, taisot apliecinātus aktus, esot tieši un konkrēti saistīta ar valsts varas īstenošanu.
- 68 Jautājumā, ceturtām kārtām, par darbībām, kuras notārs veic "Gerichtskommissär" statusā, Austrijas Republika apgalvo, ka mantošanas jomā tas veic tiesvedībai pielīdzinātas procedūras, kurās tam var nākties neatkarīgi no dalībnieku gribas vai pat pretēji šai gribai veikt noteiktus aizsardzības pasākumus mantojuma saglabāšanai, kā, piemēram, tostarp aizliegumu ieiet dzīvojamajās vai saimnieciskās darbības telpās, to apzīmogošanu, bankas kontu bloķēšanu vai atbloķēšanu, mantojuma mantas glabāšanu un atdošanu, kā arī noteiktus procesuālus pasākumus.
- 69 Šī dalībvalsts arī uzsver, ka notārs, darbodamies "Gerichtskommissär" statusā, rada valsts atbildību. Turklāt krimināllikuma piemērošanas aspektā tas tiek uzskatīts par ierēdni.
- 70 Piektām kārtām, šā sprieduma 56.–58. punktā minētajos Savienības tiesību aktos notariālie akti esot pielīdzināti tiesu nolēmumiem. Turklāt Parlaments 1994. un 2006. gada rezolūcijās esot apstiprinājis, ka notāra amats piedalās valsts varas īstenošanā.
- 71 Turklāt no iepriekš minētā sprieduma lietā *Unibank* izrietot, ka apliecinātu aktu taisīšana, ko veic tāda valsts amatpersona kā notārs, ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā.

Tiesas vērtējums

— Ievada apsvērumi

- ⁷² Ar pirmo iebildumu Komisija pārmet Austrijas Republikai, ka tā, pretēji EKL 43. pantā noteiktajam paredzēdama, ka notāra amatā var tikt iecelti vienīgi tās pilsoņi, liedz citu dalībvalstu pilsoņiem apmesties tās teritorijā, lai strādātu šajā amatā.
- ⁷³ Šis iebildums tāpat attiecas vienīgi uz iecelšanai minētajā amatā Austrijas regulējumā prasīto pilsonības nosacījumu EKL 43. panta izpratnē..
- ⁷⁴ Tādēļ jāprecizē, ka minētais iebildums neattiecas nedz uz notariāta statusu un organizēšanu Austrijas tiesību sistēmā, nedz uz citiem nosacījumiem iecelšanai notāra amatā šajā dalībvalstī, izņemot to, kas attiecas uz pilsonību.
- ⁷⁵ Turklāt ir jāuzsver, kā tiesas sēdē norādījusi Komisija, ka pirmais iebildums neattiecas arī uz EK līguma normu par pakalpojumu sniegšanas brīvību piemērošanu. Tāpat minētais iebildums neattiecas arī uz Līguma tiesību normām par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos.

— Par lietas būtību

- 76 Vispirms jāatgādina, ka EKL 43. pants ir viena no Savienības tiesību pamatnormām (šajā ziņā skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā *Reyners*, 43. punkts).
- 77 Uzņēmējdarbības jēdziens šīs tiesību normas izpratnē ir ļoti plašs, paredzot Savienības pilsonim iespēju pastāvīgi un ilgstoši piedalīties tādas dalībvalsts saimnieciskajā dzīvē, kas nav viņa izcelsmes dalībvalsts, un no tā gūt labumu, tādējādi veicinot ekonomisko un sociālo mijiedarbību Eiropas Savienības teritorijā pašnodarbinātības jomā (skat. it īpaši 2008. gada 22. decembra spriedumu lietā C-161/07 Komisija/Austrija, Krājums, I-10671. lpp., 24. punkts).
- 78 Dalībvalstu pilsoņiem atzītā brīvība veikt uzņēmējdarbību citu dalībvalstu teritorijā ietver tostarp iespēju veikt pašnodarbinātas personas darbību un to īstenot nosacījumos, kādi uzņēmējdarbības dalībvalsts tiesību aktos paredzēti saviem pilsoņiem (skat. it īpaši 1986. gada 28. janvāra spriedumu lietā 270/83 Komisija/Francija, *Recueil*, 273. lpp., 13. punkts, un šajā ziņā iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Austrija, 27. punkts). Citiem vārdiem sakot, EKL 43. pantā visām dalībvalstīm ir aizliegts tiesību aktos attiecībā uz personām, kas izmanto brīvību tajā veikt uzņēmējdarbību, paredzēt tādas šīs darbības veikšanas nosacījumus, kas atšķiras no saviem pilsoņiem paredzētajiem nosacījumiem (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Austrija, 28. punkts).
- 79 Tādējādi EKL 43. panta mērķis ir nodrošināt, lai attieksme pret visiem dalībvalstu pilsoņiem, kas apmetas kādā citā dalībvalstī, lai tur veiktu pašnodarbinātas personas darbību, būtu tāda pati kā pret pašu pilsoņiem, un tajā kā brīvības veikt uzņēmējdarbību ierobežojums ir aizliegta jebkāda no valsts tiesību aktiem izrietoša diskriminācija pilsonības dēļ (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Francija, 14. punkts).

- 80 Taču šajā lietā strīdīgajos tiesību aktos iespēja tikt ieceltam notāra amatā tiek paredzēta tikai Austrijas pilsoņiem un šādi tiek noteikta atšķirīga attieksme pilsonības dēļ, kas EKL 43. pantā ir principā aizliegta.
- 81 Austrijas Republika tomēr apgalvo, ka notāra darbības neietilpst EKL 43. panta piemērošanas jomā, jo ar tām notiekot dalība valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē. Tātad vispirms jāizpēta valsts varas īstenošanas jēdziena tvērums šīs pēdējās tiesību normas izpratnē un pēc tam jāpārbauda, vai šim jēdzienam atbilst Austrijas tiesību sistēmā notāriem uzticētās darbības.
- 82 Jautājumā par jēdzienu “valsts varas īstenošana” EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē ir jāuzsver, ka, to izvērtējot, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jāņem vērā, ka no pašām Savienības tiesībām izriet šajā tiesību normā noteiktie ierobežojumi pieļautajiem izņēmumiem no brīvības veikt uzņēmējdarbību principa, lai novērstu, ka ar dalībvalstu vienpusēji pieņemtām tiesību normām Līgumam tiktu liegta lietderīgā iedarbība brīvības veikt uzņēmējdarbību jomā (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Reyners*, 50. punkts; lietā Komisija/Grieķija, 8. punkts, un 2009. gada 22. oktobra spriedumu lietā C-438/08 Komisija/Portugāle, Krājums, I-10219. lpp., 35. punkts).
- 83 Pastāvīgajā judikatūrā arī ir noteikts, ka EKL 45. panta pirmajā daļā ir paredzēta atkāpe no pamatnoteikuma par brīvību veikt uzņēmējdarbību. Šī atkāpe ir jāinterpretē tādējādi, lai tā būtu piemērojama tikai galīgas nepieciešamības gadījumā to interešu aizsardzībai, ko šī tiesību norma ļauj aizstāvēt dalībvalstīm (iepriekš minētie spriedumi lietā Komisija/Grieķija, 7. punkts; lietā Komisija/Spānija, 34. punkts; 2006. gada 30. marta spriedums lietā C-451/03 *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, Krājums, I-2941. lpp., 45. punkts; 2007. gada 29. novembra spriedums lietā C-393/05 Komisija/Austrija, Krājums, I-10195. lpp., 35. punkts, un spriedums lietā C-404/05 Komisija/Vācija, Krājums, I-10239. lpp., 37. un 46. punkts, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 34. punkts).

- 84 Turklāt Tiesa ir vairākkārt uzsvērusi, ka EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētā atkāpe ir piemērojama tikai darbībām, kuras pašas par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā (iepriekš minētais spriedums lietā *Reyners*, 45. punkts; 1993. gada 13. jūlija spriedums lietā *C-42/92 Thijssen, Recueil*, I-4047. lpp., 8. punkts; iepriekš minētie spriedumi lietā Komisija/Spānija, 35. punkts; lietā *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, 46. punkts; lietā Komisija/Vācija, 38. punkts, un lietā Komisija/Portugāle, 36. punkts).
- 85 Šajā ziņā Tiesai ir bijusi iespēja paust viedokli, ka no EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētās atkāpes ir izslēgtas noteiktas valsts varas īstenošanu papildinošas vai sagatavojošas darbības (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Thijssen*, 22. punkts; lietā Komisija/Spānija, 38. punkts; lietā *Servizi Ausiliari Dottori Commercialisti*, 47. punkts; lietā Komisija/Vācija, 38. punkts, un lietā Komisija/Portugāle, 36. punkts) vai noteiktas darbības, kuru īstenošana, lai arī tā ietver regulāru un institucionālu saziņu ar pārvaldes iestādēm vai tiesām vai pat obligātu atbalstu to darbībai, minēto iestāžu rīcības brīvību un lemšanas tiesības neskar (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Reyners*, 51. un 53. punkts), vai noteiktas darbības, kas neietver lemšanas tiesību (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Thijssen*, 21. un 22. punkts; 2007. gada 29. novembra spriedumu lietā Komisija/Austrija, 36. un 42. punkts; iepriekš minētos spriedumus lietā Komisija/Vācija, 38. un 44. punkts, kā arī lietā Komisija/Portugāle, 36. un 41. punkts), piespiešanas tiesību (šajā ziņā skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Spānija, 37. punkts) vai arī piespiedu pasākumu veikšanas tiesību (šajā ziņā skat. 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā *C-47/02 Anker u.c., Recueil*, I-10447. lpp., 61. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Portugāle, 44. punkts) izmantošanu.
- 86 Iepriekš izklāstīto apsvērumu gaismā jāpārbauda, vai Austrijas tiesību sistēmā notāriem uzticētās darbības ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā.
- 87 Tālab jāņem vērā attiecīgās profesijas pārstāvju veikto darbību raksturs (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Thijssen*, 9. punkts).

- 88 Pirmkārt, lai, veicot vajadzīgās formalitātes, taisītu apliecinātus aktus, notāram esot jāpārbauda tostarp, ka ir izpildīti visi akta noformēšanai likumos prasītie nosacījumi. Apliecināts akts turklāt esot apveltīts ar pilnīgu pierādījuma spēku un esot izpildāms.
- 89 Šajā ziņā jāuzsver, ka saskaņā ar Austrijas tiesību aktiem apliecina aktus vai vienošanās, ko brīvprātīgi noslēguši to dalībnieki. Proti, tie paši likumā noteiktajās robežās nosaka savu tiesību un pienākumu apmēru un brīvi izvēlas noteikumus, kurus tie vēlas ievērot, kad notāram apliecināšanai iesniedz kādu aktu vai vienošanos. Tādējādi šā pēdējā rīcībai iepriekš ir vajadzīga dalībnieku piekrišana vai gribas sakritība.
- 90 Turklāt notārs nedrīkst vienpusēji grozīt vienošanos, kuru tam lūgts apliecināt, iepriekš nesaņemot dalībnieku piekrišanu.
- 91 Notāriem uzticētā apliecināšanas darbība tāpat pati par sevi nav tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē.
- 92 Šis secinājums nav apšaubāms tāpēc vien, ka noteikti akti vai noteiktas vienošanās ir obligāti jāapliecina, lai tie būtu spēkā. Proti, visnotaļ bieži dažādu aktu spēkā esamība valstu tiesību sistēmās un saskaņā ar paredzēto kārtību ir pakārtota formas prasībām vai arī obligātām apliecināšanas procedūrām.

- 93 Iepriekš minētais secinājums nav apšaubāms arī tāpēc vien, ka notāru pienākums pirms akta vai vienošanās apliecināšanas ir pārbaudīt, ka ir izpildīti visi šā akta vai šīs vienošanās noformēšanai likumā prasītie nosacījumi, un, ja tas tā nav, — atteikties veikt šo apliecināšanu.
- 94 Protams, kā uzsver Austrijas Republika, notārs veic šo pārbaudi atbilstoši vispārēju interešu mērķim, proti, garantēt privātpersonu starpā noslēgto aktu likumību un tiesisko drošību. Tomēr ar tiekšanos uz šo mērķi vien nevar pamatot, ka tam vajadzīgās prerogātas būtu paredzētas tikai notāriem ar attiecīgās dalībvalsts pilsonību.
- 95 Ar to vien, ka darbībai ir vispārēju interešu mērķis, nepietiek, lai attiecīgo darbību uzskatītu par tiešu un konkrētu dalību valsts varas istenošanā. Proti, lai arī nav strīda par to, ka saistībā ar dažādām reglamentētām profesijām veiktās darbības valstu tiesību sistēmās bieži vien ietver pienākumu to veicējiem censties sasniegt šādu mērķi, tomēr ar šīm darbībām netiek īstenota šī vara.
- 96 Tomēr tas, ka notāra darbībām ir vispārēju interešu mērķis, proti, tostarp garantēt privātpersonu starpā noslēgto aktu likumību un tiesisko drošību, ir primārs vispārējo interešu apsvēruma, kas var pamatot iespējamus EKL 43. panta ierobežojumus, kas izriet no notāru darbībai raksturīgajām īpatnībām, kā, piemēram, kontrole, kurai notāri ir pakļauti tiem piemērotajās iecelšanas amatā procedūrās, to skaita un to teritoriālās piekritības ierobežojums vai arī noteikumi par to atlīdzību, neatkarību, [amatu] nesavienojamību un neatceļamību no amata, tiktāl, ciktāl ar šiem ierobežojumiem minētos mērķus iespējams sasniegt un tie ir vajadzīgi šim nolūkam.

- 97 Patiesība ir arī tas, ka notāram ir jāatsakās apliecināt likumā prasītajiem priekšnosacījumiem neatbilstošu darījumu vai vienošanos neatkarīgi no dalībnieku gribas. Tomēr pēc šādas atteikšanās šie pēdējie var brīvi izvēlēties vai nu labot konstatēto nelikumību, vai grozīt attiecīgā darījuma vai vienošanās noteikumus, vai arī no šā akta vai šīs vienošanās atteikties.
- 98 Jautājumā par notariālajam aktam piemītošo pierādījuma spēku un izpildāmību nav apstrīdams, ka tie minētajiem aktiem piešķir būtiskas tiesiskās sekas. Tomēr ar to vien, ka kāda konkrēta darbība ietver ar šādām sekām apveltītu aktu taisīšanu, nevar būt pietiekami, lai šo darbību uzskatītu par tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē.
- 99 Proti, jautājumā par notariālajam aktam piemītošo pierādījuma spēku ir jāpaskaidro, ka tas ir daļa no pierādīšanas kārtības, kas noteikta attiecīgās tiesību sistēmas likumos. Tādējādi *ZPO 292.* pants, kurā noteikts apliecināta akta pierādījuma spēks, atrodas šā kodeksa otrās daļas pirmās sadaļas III nodaļā ar virsrakstu “Dokumentāri pierādījumi”. Likumā kādam konkrētam aktam piešķirtais pierādījuma spēks tāpat tieši neietekmē to, vai ar šā akta sastādīšanu saistītā darbība pati par sevi ir tieša un konkrēta dalība valsts varas īstenošanā, kā tas ir prasīts judikatūrā (šajā ziņā skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Thijssen*, 8. punkts, un lietā *Komisija/Spānija*, 35. punkts).
- 100 Turklāt tostarp no *ZPO 292.* panta 2. punkta izriet, ka principā ir pieļaujams pierādīt gan apliecināto notikumu vai faktu, gan apliecināšanas neatbilstību patiesībai.

- 101 Turklāt nevar apgalvot, ka notariālais akts sava pierādījuma spēka dēļ būtu bezierunu kārtībā saistošs tiesai, kad tā īsteno savu rīcības brīvību, jo netiek apstrīdēts, ka tā lemj pēc savas iekšējās pārlicības, ņemot vērā visu informāciju par faktiem un pierādījumiem, kas gūti tiesvedības gaitā. Princips, ka tiesa brīvi izvērtē pierādījumus, turklāt ir īpaši noteikts *ZPO* 272. pantā.
- 102 Jautājumā par apliecināta akta izpildāmību jānorāda, kā ir atzinusi Austrijas Republika, ka tā ļauj izpildīt šajā aktā noteikto pienākumu bez vajadzības iepriekš vērsties tiesā.
- 103 Tomēr ar apliecināta akta izpildāmību notāram nerodas tiesības, kas ietvertu tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā. Proti, no *NO* 3. panta izriet, ka notariālā akta izpildāmība ir pakārtota tostarp parādnieka piekrišanai pakļauties iespējamai šā akta piespiedu izpildei, iepriekš neuzsākot tiesvedību. No tā izriet, ka bez parādnieka piekrišanas notariālais akts nav apveltīts ar izpildāmību. Tādējādi, lai arī notāra izdarīta atzīme uz apliecināta akta par izpildāmību šo pēdējo patiešām apvelta ar izpildāmību, tās pamatā ir dalībnieku griba taisīt aktu vai vienošanos, kuru atbilstību likumam iepriekš pārbauda notārs, un tos apveltīt ar šādu izpildāmību.
- 104 Jautājumā, otrām kārtām, par notāra pilnvarām sagatavot privāti taisītus aktus, kā arī pārstāvēt dalībniekus konkrēti noteiktos gadījumos jāatgādina, ka notāra nodrošinātās juridiskās konsultācijas un palīdzību nevar uzskatīt par dalību valsts varas īstenošanā pat tad, ja tās ir obligātas vai likumā ir noteiktas ekskluzīvas tiesības tās nodrošināt (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Reyners*, 52. punkts).

- 105 Jautājumā, trešām kārtām, par notāram saskaņā ar *GKG* uzticētajām darbībām jānorāda, ka notāram galvenokārt ir uzticēti noteikti uzdevumi mantošanas jomā, kā, piemēram, tostarp nāves konstatēšana, mantojuma inventāra sastādīšana, mantinieku noskaidrošana, mantojuma saglabāšana un aizsardzības pasākumu veikšana šim mērķim.
- 106 Šajā ziņā jākonstatē, no vienas puses, ka notārs šos uzdevumus veic tiesas uzraudzībā, un šī pēdējā drīkst jebkurā brīdī tam lūgt sagatavot ziņojumu par minēto uzdevumu izpildes stāvokli vai šajā ziņā rīkot izmeklēšanu, kā izriet no *GKG* 7.a panta 1. punkta. Saskaņā ar šā likuma 7. pantu tiesa var arī atsaukt notāram uzticēto uzdevumu, ja viņš nav savus uzdevumus paveicis viņam atvēlētajos termiņos. Turklāt atbilstoši 144. panta 3. punktam *AußStrG*, ja tiesa lūdz, notāram ir nekavējoties tai jāiesniedz lietas materiāli.
- 107 No otras puses, tostarp no *GKG* 7.a panta 2. punkta, kā arī *AußStrG* 160., 161. panta un 166. panta 2. punkta izriet, ka notāram ir jānodod izlemšanai tiesā ikviens iebildums par dažādajiem mantojuma kārtēšanas aspektiem. Arī mantinieku apstiprināšana mantojuma tiesībās atbilstoši *AußStrG* 177. un 178. pantam, un tādējādi procedūras noslēgšana ir tiesas ziņā.
- 108 Tādēļ redzams, ka notāram mantošanas tiesību jomā uzticētie uzdevumi tiek veikti tiesas uzraudzībā, kurai notāram ir jānosūta iespējamie iebildumi un kura turklāt pieņem galīgo lēmumu. Tādēļ šis uzdevums pats par sevi nav uzskatāms par tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Thijssen*, 21. punkts; 2007. gada 29. novembra spriedumu lietā Komisija/Austrija, 41. un 42. punkts; iepriekš minētos spriedumus lietā Komisija/Vācija, 43. un 44. punkts, kā arī lietā Komisija/Portugāle, 37. un 41. punkts).

- 109 Šo secinājumu neatspēko tas, ka notāram mantošanas jomā uzticēto uzdevumu izpildē viņš drīkst veikt noteiktus aizsardzības vai organizatoriskus pasākumus. Proti, šis pilnvaras ir papildus notāra pamatuzdevumam, proti, attiecīgā mantojuma kārtošanai, kuru ar šiem pasākumiem ir paredzēts sekmēt. Taču, kā izriet no šā sprieduma iepriekšējā punkta, šis uzdevums nav uzskatāms par tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā.
- 110 Tas pats sakāms par tādiem citiem notāram saskaņā ar *GKG* uzticētajiem uzdevumiem kā tostarp kustamas un nekustamas mantas vērtēšana un pārdošana, inventāru sastādīšana, kā arī īpašuma labprātīgas sadales rīkošana, jo arī šie uzdevumi, kā izriet no *GKG* 7. un 7.a panta, tiek veikti tiesas uzraudzībā.
- 111 Attiecībā, ceturtām kārtām, uz notāru īpašo statusu Austrijas tiesību sistēmā pietiek vien atgādināt, kā izriet no šā sprieduma 84. un 87. punkta, ka to, vai attiecīgās darbības ietilpst EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētajā atkāpē, jāpārbauda, ņemot vērā pašu attiecīgo darbību iedabu, nevis šo statusu pašu par sevi.
- 112 Šajā ziņā tomēr ir jāizdara divi precizējumi. Pirmkārt, nav strīda par to, ka, izņemot gadījumus, kad notārs tiek norīkots pēc likuma, katram dalībniekam ir tiesības brīvi izvēlēties notāru. Lai arī notāru amata atlīdzība patiešām ir noteikta likumā, tomēr dažādu notāru sniegto pakalpojumu kvalitāte var atšķirties atkarībā tostarp no attiecīgo personu profesionālajām spējām. No tā izriet, ka attiecīgās teritoriālās piekritības robežās notāri profesionālo darbību veic, kā secinājumu 18. punktā norāda ģenerāladvokāts, valsts varas īstenošanai neraksturīgos konkurences apstākļos.

- 113 Otrkārt, iepriekš izklāstītos apsvērumus Austrijas Republika nevar atspēkot ar to, ka notārs, darbotamies “Gerichtskommissär” statusā, rada valsts atbildību. Proti, izņemot šo īpašo gadījumu, par savu amata pienākumu izpildē noslēgtajiem darījumiem atbild tikai pats notārs.
- 114 Piektām kārtām, pārlicinošs nav arī arguments, ko Austrijas Republika rod noteiktos Savienības tiesību aktos. Par šā sprieduma 56. punktā minētajiem tiesību aktiem jāpaskaidro, ka tas, ka likumdevējs ir izvēlējis izslēgt notāra darbības no kāda konkrēta tiesību akta piemērošanas jomas, vēl nenozīmē, ka šis pēdējās noteikti ietilpst EKL 45. panta pirmajā daļā paredzētajā atkāpē. Proti, Direktīvas 2005/36 gadījumā no šīs direktīvas preambulas 41. apsvēruma redakcijas, kurā teikts, ka tā “neskar [...] [EKL] 45. panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 45. pantu], jo īpaši attiecībā uz notāriem”, izriet, ka Savienības likumdevējs tieši nav ieņēmis nostāju jautājumā par EKL 45. panta pirmās daļas piemērojamību notāra amatam.
- 115 Jautājumā par šā sprieduma 57. punktā minētajām regulām jānorāda, ka tās attiecas uz kādā citā dalībvalstī taisītu un izpildāmu apliecinātu aktu atzīšanu un izpildi un tādēļ neattiecas uz EKL 45. panta pirmās daļas interpretāciju. Šo konstatējumu neliek apšaubīt arī šā sprieduma 58. punktā minētie Savienības tiesību akti tiktāl, ciktāl, kā pareizi apgalvo Komisija, tajos notāriem, kā arī citām kompetentām iestādēm, ko norīkojusi valsts, ir vienīgi uzticēts apliecināt, ka ir paveiktas pirms sabiedrību juridiskās adreses maiņas, dibināšanas un apvienošanās veicamās darbības un formalitātes.
- 116 Jautājumā par šā sprieduma 59. punktā minētajām 1994. un 2006. gada rezolūcijām jāuzsver, ka tām nav nekādu tiesisku seku, ievērojot, ka šādas rezolūcijas pēc savas dabas nav saistoši akti. Turklāt, lai arī tajās ir norādīts, ka notāra amats ietilpst EKL

45. pantā, pirmajā no šīm rezolūcijām Parlaments ir skaidri izteicis savu vēlmi, lai tiktu veikti pasākumi iecelšanai notāra amatā paredzētā pilsonības nosacījuma atcelšanai, un šī nostāja no jauna ir netieši apstiprināta 2006. gada rezolūcijā.

117 Jautājumā, sestām kārtām, par argumentu, kuru Austrijas Republika izvirza, pamatojamās uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Española*, jāpaskaidro, ka lieta, kurā taisīts šis spriedums, attiecās uz EKL 39. panta 4. punkta, nevis EKL 45. panta pirmās daļas interpretāciju. Turklāt no minētā sprieduma 42. punkta izriet, ka Tiesa, nospriežot, ka kuģu kapteiņiem un viņu vietniekiem uzticētās funkcijas ir dalība valsts varas prerogatīvu īstenošanā, bija ņēmusi vērā viņu veikto funkciju kopumu. Tātad kuģu kapteiņiem un viņu vietniekiem notariālo darbību jomā uzticētos pienākumus vien, proti, testamentu noformēšanu, glabāšanu un nodošanu, Tiesa neizvērtēja šķirti no tādām pārējām viņu pilnvarām kā tostarp viņiem piešķirtajām tiesībām veikt piespiedu pasākumus vai sodīt.

118 Jautājumā par iepriekš minēto spriedumu lietā *Unibank*, uz kuru atsaucas arī Austrijas Republika, ir jākonstatē, ka lieta, kurā minētais spriedums ir taisīts, nebija nekādi saistīta ar EKL 45. panta pirmās daļas interpretāciju. Turklāt minētā sprieduma 15. punktā Tiesa nosprieda, ka, lai aktu varētu uzskatīt par "publisku" 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un tiesas spriedumu izpildi civillietās un komerclietās jomā (OV 1972, L 299, 32. lpp.) 50. panta izpratnē, vajadzīgs, lai to būtu noformējusi vai nu kāda valsts iestāde, vai kāda cita izcelsmes vietas valsts pilnvarota iestāde/amatpersona.

119 Šajos apstākļos jāsecina, ka notāra darbības, kā tās ir noteiktas pašreizējā Austrijas tiesību sistēmā, nav dalība valsts varas īstenošanā EKL 45. panta pirmās daļas izpratnē.

- 120 Tādēļ jākonstatē, ka Austrijas regulējumā iecelšanai notāra amatā prasītais pilsonības nosacījums rada EKL 43. pantā aizliegtu diskrimināciju pilsonības dēļ.
- 121 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, jākonstatē, ka pirmais iebildums ir pamatots.

Par otro iebildumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 122 Komisija pārmet Austrijas Republikai, ka tā attiecībā uz notāra amatu laikā līdz 2007. gada 20. oktobrim nav transponējusi Direktīvu 89/48 un pēc šī datuma — Direktīvu 2005/36.
- 123 Komisija gluži tāpat kā Apvienotā Karaliste uzskata, ka notāra amats ir reglamentēts kvalificēts darbs [reglamentēta profesija] Direktīvas 89/48 1. panta c) punkta izpratnē un tādēļ ietilpst šīs pēdējās piemērošanas jomā. Direktīvas 2005/36 preambulas 41. apsvēruma dēļ šis amats neesot izslēgts no šīs direktīvas piemērošanas jomas, ja vien minētais amats neietilpst EKL 45. panta pirmajā daļā, un to Komisija šajā gadījumā apstrīd. Turklāt, ja Savienības likumdevējs būtu vēlējis izslēgt notāra amatu no minētās direktīvas piemērošanas jomas, tas to būtu darījis īpaši.

- 124 Komisija atgādina, ka Direktīvā 89/48 un Direktīvā 2005/36 dalībvalstīm ir ļauts paredzēt vai nu zināšanu pārbaudi, vai adaptācijas laikposmu, ar ko varētu garantēt notāru gadījumā vajadzīgo augsto kvalifikācijas līmeni. Turklāt šo direktīvu piemērošanas rezultātā tiekot nevis liegta notāru iecelšana amatā atlases ceļā, bet gan vienīgi dota iespēja minētajā atlasē piedalīties citu dalībvalstu pilsoņiem. Šāda piemērošana turklāt nekādi neietekmējot notāru iecelšanas kārtību.
- 125 Austrijas Republika, Ungārijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika un Slovākijas Republika apgalvo, ka notāriem minētās direktīvas nav piemērojamas, tāpēc ka to darbība ietilpst EKL 45. pantā paredzētajā izņēmumā.
- 126 Slovēnijas Republika uzskata, ka Tiesai pēc savas ierosmes būtu jānoraida Komisijas otrais iebildums kā nepieņemams tiktāl, ciktāl, no vienas puses, pēc Direktīvas 89/48 atcelšanas šis iebildums esot palicis bez priekšmeta un, no otras puses, strīda priekšmets esot paplašināts salīdzinājumā ar pirmstiesas procedūrā noteikto.

Tiesas vērtējums

— Par pieņemamību

- 127 No Komisijas izvirzītās juridiskās argumentācijas izriet, ka šis iebildums attiecas uz apgalvotu Direktīvas 89/48 un/vai Direktīvas 2005/36 netransponēšanu attiecībā uz notāra amatu. Tomēr jānorāda, ka gan brīdinājuma vēstules, gan argumentētais

atzinums, ko izdevusi Komisija, attiecas uz pirmo no šīm direktīvām. Tādēļ pēc savas ierosmes jāizskata jautājums par otrā iebilduma pieņemamību.

- 128 Proti, Tiesa saskaņā ar savu judikatūru pēc savas ierosmes var pārbaudīt, vai ir izpildīti EKL 226. pantā paredzētie nosacījumi prasības par valsts pienākumu neizpildi iesniegšanai (1992. gada 31. marta spriedums lietā C-362/90 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-2353. lpp., 8. punkts, un 2004. gada 9. septembra spriedums lietā C-417/02 Komisija/Grieķija, Krājums, I-7973. lpp., 16. punkts).
- 129 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tas, vai, izskatot prasību, kas celta atbilstoši EKL 226. pantam, ir konstatējama pienākumu neizpilde, ir jāizvērtē, ņemot vērā Savienības tiesību normas, kas ir spēkā tā termiņa beigās, ko Komisija ir noteikusi attiecīgajai dalībvalstij argumentētā atzinuma prasību izpildei (skat. it īpaši 1999. gada 9. novembra spriedumu lietā C-365/97 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-7773. lpp., 32. punkts; 2006. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-275/04 Komisija/Belģija, Krājums, I-9883. lpp., 34. punkts, un 2009. gada 19. marta spriedumu lietā C-270/07 Komisija/Vācija, Krājums, I-1983. lpp., 49. punkts).
- 130 Šajā lietā minētais termiņš beidzās 2006. gada 18. decembrī. Taču minētajā dienā Direktīva 89/48 joprojām bija spēkā, jo tā ar Direktīvu 2005/36 tika atcelta tikai kopš 2007. gada 20. oktobra. Tādēļ tiktāl, ciktāl šis iebildums ir pamatots ar to, ka neesot transponēta Direktīva 89/48, tas nav bez priekšmeta (skat. pēc analogijas 2009. gada 11. jūnija spriedumu lietā C-327/08 Komisija/Francija, 23. punkts).
- 131 Jautājumā par minētā iebilduma pieņemamību tiktāl, ciktāl tas attiecas uz apgalvoto Direktīvas 2005/36 netransponēšanu, jāatgādina, ka, kā Tiesa jau ir nospriedusi, ka, kaut arī prasības pieteikumā ietvertie prasījumi principā nedrīkst pārsniegt argumentētā atzinuma rezolutīvajā daļā un brīdinājuma vēstulē pārņemto pienākumu neizpildi, tomēr ir pieņemama Komisijas prasība atzīt to valsts pienākumu neizpildi, kuri bija noteikti Savienības tiesību akta sākotnējā redakcijā, kas vēlāk ir tikusi grozīta vai atcelta, un kuri ir saglabāti jaunā Savienības tiesību akta noteikumos. Turpretim

strīda priekšmetu nevar paplašināt attiecībā uz pienākumiem, kas izriet no jaunajiem noteikumiem, kuriem nav ekvivalentu noteikumu attiecīgā akta sākotnējā redakcijā, citādi tas veidotu pienākumu neizpildes konstatēšanas procedūras likumības būtisko procesuālo prasību pārkāpumu (šajā ziņā skat. iepriekš minēto 1999. gada 9. novembra spriedumu lietā Komisija/Itālija, 36. punkts; 2003. gada 12. jūnija spriedumu lietā C-363/00 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-5767. lpp., 22. punkts, un 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā C-416/07 Komisija/Grieķija, Krājums, I-7883. lpp., 28. punkts).

- 132 Tādējādi Komisijas prasības pieteikumā ietvertie prasījumi atzīt, ka Austrijas Republika nav izpildījusi Direktīvā 2005/36 noteiktos pienākumus, principā ir pieņemami ar nosacījumu, ka šie pienākumi ir vienādi ar Direktīvā 89/48 noteiktajiem (skat. pēc analogijas iepriekš minēto 2009. gada 10. septembra spriedumu lietā Komisija/Grieķija, 29. punkts).
- 133 Taču, kā izriet no Direktīvas 2005/36 preambulas 9. apsvēruma, paredzot pilnveidot, reorganizēt un racionalizēt esošos noteikumus, vienādojot piemērojamos principus, šajā direktīvā attiecībā uz uzņēmējdarbības veikšanas brīvību joprojām tiek paturēti spēkā principi un aizsardzības pasākumi, kas ir pamatā dažādām atzišanas sistēmām, piemēram, Direktīvā 89/48 paredzētajai.
- 134 Tāpat Direktīvas 2005/36 preambulas 14. apsvērumā ir noteikts, ka tostarp ar Direktīvu 89/48 izveidotais atzišanas mehānisms paliek nemainīgs.
- 135 Šajā gadījumā Komisijas pārmetums Austrijas Republikai saistībā ar notāra amatu ir nevis par to, ka nav transponēta kāda noteikta Direktīvas 2005/36 tiesību norma, bet gan šī direktīva kopumā.

136 Šajos apstākļos jākonstatē, ka šis apgalvotais pienākums transponēt Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu ir analogisks no Direktīvas 89/48 izrietošajam tiktāl, ciktāl, no vienas puses, principi un aizsardzības pasākumi, kas ir šajā pēdējā direktīvā noteiktās atzīšanas sistēmas pamatā, tiek uzturēti spēkā Direktīvā 2005/36 un, no otras puses, Direktīva 89/48 paredzētais atzīšanas mehānisms pēc Direktīvas 2005/36 pieņemšanas ir palicis nemainīgs.

137 Tādēļ šis iebildums ir uzskatāms par pieņemamu.

— Par lietas būtību

138 Komisija pārmet Austrijas Republikai, ka tā neesot transponējusi Direktīvu 89/48 un Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu. Tādēļ jāizvērtē, vai šīs direktīvas šim amatam ir piemērojamas.

139 Šajā ziņā jāņem vērā tiesiskā regulējuma, kurā tās ietilpst, konteksts.

140 Tātad jānorāda, ka Direktīvas 89/48 preambulas 12. apsvērumā likumdevējs ir īpaši paredzējis, ka vispārējā sistēma augstākās izglītības diplomu atzīšanai nekādi “neie robežo [EKL 45.] panta piemērošanu [neliedz piemērot EKL 45. pantu]”. Šādi izteiktā atrunā ir pausta likumdevēja griba EKL 45. panta pirmajā daļā ietilpstošās darbības neietvert šīs direktīvas piemērošanas jomā.

- 141 Taču minētās direktīvas pieņemšanas laikā Tiesai vēl nebija bijusi iespēja spriest par to, vai notāra darbības ietilpst vai neietilpst EKL 45. panta pirmajā daļā.
- 142 Nākamajos gados pēc minētās direktīvas pieņemšanas Parlaments šā sprieduma 59. un 116. punktā minētajās 1994. gada un 2006. gada rezolūcijās ir gan, no vienas puses, apstiprinājis, ka EKL 45. panta pirmā daļa bija pilnībā jāpiemēro attiecībā uz notāra amatu, gan, no otras puses, paudis vēlmi, lai tiktu atcelts paredzētais pilsonības nosacījums iespējai nodarboties ar šo amatu.
- 143 Turklāt laikā, kad tika pieņemta Direktīva 2005/36, ar kuru tika aizstāta Direktīva 89/48, pirmās no minētajām direktīvām preambulas 41. apsvērumā Savienības likumdevējs parūpējās paskaidrot, ka tā neskar EKL 45. panta piemērošanu, “jo īpaši attiecībā uz notāriem”. Tādējādi, kā teikts šā sprieduma 114. punktā, formulējot šādu atrunu, Savienības likumdevējs nav ieņēmis nostāju par EKL 45. panta pirmās daļas un tādēļ — Direktīvas 2005/36 piemērojamību attiecībā uz notāra darbībām.
- 144 Apliecinājums tam rodams tostarp šīs pēdējās direktīvas sagatavošanas materiālos. Proti, [likumdošanas atzinumā] par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu (OV 2004, C 97E, 230. lpp.), kas 2004. gada 11. februārī pieņemts pirmajā lasījumā, Parlaments ierosināja Direktīvas 2005/36 tekstā īpaši norādīt, ka to nepiemēro notāriem. Lai arī šis priekšlikums netika saglabāts nedz Grozītajā priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (COM(2004) 317, galīgā redakcija), nedz 2004. gada 21. decembra Kopējā nostājā (EK) Nr. 10/2005, ko Padome pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 251. pantā noteikto procedūru, ar mērķi pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu (OV 2005, C 58E, 1. lpp.), tas tā ir noticis nevis tāpēc, ka iecerētā direktīva

būtu piemērojama notāra amatam, bet gan tostarp tāpēc, ka “atkāpe no brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības principiem attiecībā uz darbībām, kas ietver tiešu un konkrētu dalību valsts varas īstenošanā, [bija] paredzēta EKL 45. panta [pirmajā daļā]”.

¹⁴⁵ Šajā ziņā, ņemot vērā īpašos apstākļus, kādos norisēja likumdošanas process, kā arī no tiem izrietošo neskaidrību, kā izriet no iepriekš atgādinātā tiesību aktu konteksta, šķiet, nav konstatējams, ka argumentētajā atzinumā atvēlētā termiņa beigās ir bijis pietiekami skaidrs pienākums dalībvalstīm transponēt Direktīvu 89/48 un Direktīvu 2005/36 attiecībā uz notāra amatu.

¹⁴⁶ Tāpēc otrais iebildums ir jānoraida.

¹⁴⁷ Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāatzīst, ka, iecelšanu notāra amatā pakārtojot pilsonības nosacījumam, Austrijas Republika nav izpildījusi EKL 43. pantā noteiktos pienākumus un pārējā daļā prasība ir noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

¹⁴⁸ Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 3. punktu, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Ņemot vērā, ka Komisijas prasība tika apmierināta tikai daļēji, ir jānolemj, ka katrs lietas dalībnieks sedz savus tiesāšanās izdevumus pats.

¹⁴⁹ Atbilstoši tā paša reglamenta 69. panta 4. punkta pirmajai daļai dalībvalstis, kas ir iestājušās lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas. Tādēļ Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika un Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **iecelšanu notāra amatā pakārtojot pilsonības nosacījumam, Austrijas Republika nav izpildījusi EKL 43. pantā noteiktos pienākumus;**

- 2) **prasību pārējā daļā noraidīt;**

- 3) **Eiropas Komisija, Austrijas Republika, Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Latvijas Republika, Lietuvas Republika, Ungārijas Republika, Polijas Republika, Slovēnijas Republika, Slovākijas Republika un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanas izdevumus pašas.**

[Paraksti]